

ΚΕΦ.1
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΚΕΦ.1

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Στο τέλος του 1^{ου} κεφαλαίου θα πρέπει να είστε σε θέση:

- Να διατυπώνετε την έννοια του Οικονομικού προβλήματος
- Να επισημαίνετε τις αιτίες ύπαρξης του
- Να αναφέρετε τις προοπτικές που υπάρχουν για άμβλυνση του οικονομικού προβλήματος
- Να ορίζετε το αντικείμενο της οικονομικής επιστήμης
- Να ορίζετε τη Μικροοικονομία και τη Μακροοικονομία
- Να ορίζετε την έννοια του οικονομικού συστήματος
- Να γνωρίζετε τα οικονομικά συστήματα και τα χαρακτηριστικά τους
- Να αντιλαμβάνεστε την έννοια της οικονομικής αρχής
- Να ερμηνεύετε το οικονομικό κύκλωμα

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.1 ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

- Οικονομικό Πρόβλημα και οι επιπτώσεις του

Πώς θα μπορέσουν οι άνθρωποι να ικανοποιήσουν τις απεριόριστες ανάγκες τους με τα περιορισμένα μέσα που διαθέτουν.

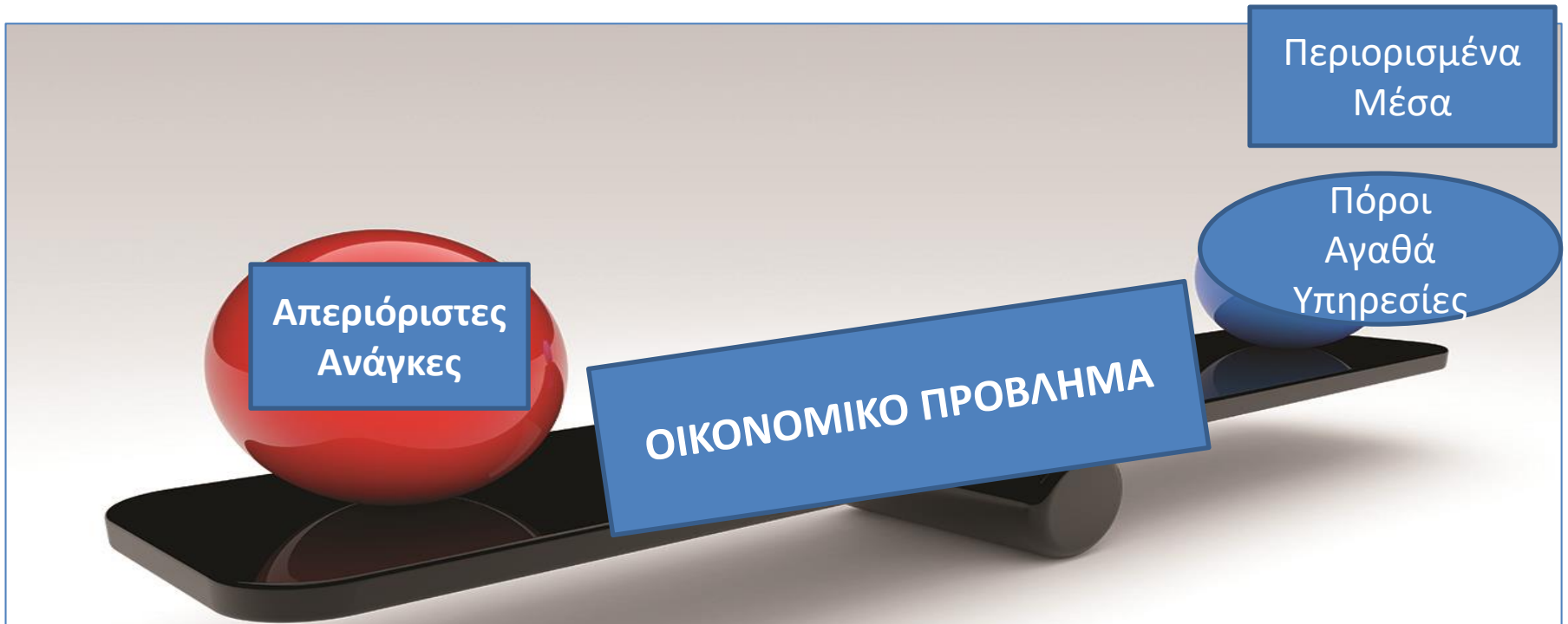
Η αιτία:

Του βασικού Οικονομικού Προβλήματος είναι η ΣΤΕΝΟΤΗΤΑ, η ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ, η ΣΠΑΝΙΟΤΗΤΑ των παραγωγικών πόρων

(Έδαφος, Εργασία, Κεφάλαιο)

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.1 ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.1 ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Εξαιτίας της Στενότητας των Παραγωγικών Συντελεστών, αναγκάζονται τα άτομα να κάνουν ΕΠΙΛΟΓΗ των αναγκών που θα ικανοποιήσουν και μέχρι ποιου βαθμού θα ικανοποιήσουν την κάθε μία.

Προβλήματα :

1. Τι να παραχθεί; (Ποια αγαθά και υπηρεσίες και τι ποσότητες)
1. Πώς να παραχθεί; (Μέθοδος Παραγωγής που θα χρησιμοποιηθεί)
1. Για ποιον να παραχθεί; (Πώς θα διανεμηθούν στα μέλη της κοινωνίας)
4. Πότε θα παραχθεί; (Χρόνος Παραγωγής)

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.1 ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ερώτημα : Στην Κύπρο δεν υπάρχει οικονομικό πρόβλημα, ενώ στην Αιθιοπία υπάρχει. Σχολιάστε.

Απάντηση: Όλες οι χώρες έχουν οικονομικό πρόβλημα, πλούσιες και φτωχές. Όμως στις φτωχές χώρες το πρόβλημα ολοένα γίνεται οξύτερο

οφείλεται στους πιο κάτω λόγους:

1. Στη συνεχή και ραγδαία αύξηση του πληθυσμού.
2. Στην εξάντληση πηγών ενέργειας και πρώτων υλών.
3. Στην αλόγιστη εκμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πόρων του πλανήτη.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.1 ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

4. Στην έλλειψη κεφαλαίων και τεχνικού εξοπλισμού στις φτωχές χώρες.
5. Στις δυσμενείς επιπτώσεις που έχει πάνω στο φυσικό περιβάλλον η παραγωγή πολλών προϊόντων (π.χ. μόλυνση ατμόσφαιρας, καυσαέρια, ρύπανση θαλασσών υπογείων υδάτων κλπ).

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.2 ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Η Οικονομική Επιστήμη είναι:

Η επιστήμη που ασχολείται κυρίως με τον τρόπο που η κοινωνία αξιοποιεί τους περιορισμένους παραγωγικούς πόρους για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών και για τη διανομή τους μεταξύ των ατόμων, κατά τον πιο αποτελεσματικό τρόπο.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.2 ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Μικροοικονομία

Ασχολείται με τα προβλήματα των επί μέρους οικονομικών μονάδων, δηλ. καταναλωτή, επιχείρηση, εργαζόμενο, επενδυτή, κλπ.

Δέντρο ΟΧΙ το Δάσος.

(Διαμόρφωση της τιμής κάθε αγαθού ή συντελεστή της παραγωγής)

Μακροοικονομία

Ασχολείται με τη συμπεριφορά και τα φαινόμενα της οικονομίας ως συνόλου π.χ. σύνολο των καταναλωτών, των επιχειρήσεων, του δημόσιου τομέα κλπ.

Δάσος ΟΧΙ το Δέντρο

(Προσδιορισμός Εθνικού εισοδήματος, πληθωρισμού, ανεργίας, συνολικής απασχόλησης κλπ.)

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Οικονομικό Σύστημα είναι:

Ένα πλαίσιο κανόνων, κανονισμών, νόμων και αρχών που ρυθμίζει τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η οικονομία μιας χώρας

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η παραγωγή και η διανομή των αγαθών και υπηρεσιών στηρίζεται κυρίως στην κληρονομική διαδοχή

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Ιδιωτική πρωτοβουλία
- Ατομική ιδιοκτησία
- Κληρονομική διαδοχή

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Τις αποφάσεις για τα προβλήματα της παραγωγής και διανομής των αγαθών και υπηρεσιών τις παίρνουν αποκλειστικά τα **άτομα** και οι **επιχειρήσεις** δηλαδή οι δυνάμεις **προσφοράς** και **ζήτησης**

Adam Smith(1723-1790)

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Ιδιωτική πρωτοβουλία
- Ατομική ιδιοκτησία
- Ατομικό συμφέρον
- Οικονομική ελευθερία
- Κυριαρχία καταναλωτή
- Μηχανισμός τιμών
- Ελεύθερος ανταγωνισμός

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΥΠΑΡΚΤΟΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ
ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ

Στηρίζεται στην κρατική πρωτοβουλία και έχει ως σκοπό την επιδίωξη του καθολικού συμφέροντος

Karl Marx (1818-1883)

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Κρατική πρωτοβουλία
- Κοινωνική ιδιοκτησία
- Κοινωνικό συμφέρον
- Κοινωνική ηγεσία
- Κυριαρχία κράτους
- Κεντρικός προγραμματισμός
- Κρατικά μονοπώλια

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΜΙΚΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τις αποφάσεις για τα προβλήματα της παραγωγής και διανομής των αγαθών και υπηρεσιών λαμβάνονται ελεύθερα από τις δυνάμεις της αγοράς (καταναλωτές – παραγωγούς και το κράτος)

John M. Keynes(1883- 1946)

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Ιδιωτική και κρατική πρωτοβουλία
- Ατομική και κρατική ιδιοκτησία
- Ατομικό και κοινωνικό συμφέρον
- Οικονομική ελευθερία και κρατική παρέμβαση
- Κυριαρχία καταναλωτή και κράτους
- Μηχανισμός τιμών και κρατική παρέμβαση
- Ανταγωνισμός και κρατική παρέμβαση

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Αρχαία ελληνική λέξη
(Νέμω + οίκος) διοικώ,
διαχειρίζομαι τις υποθέσεις του
οίκου (Αριστοτέλης)

Ένα νοικοκυριό και μια οικονομία πρέπει να παίρνει διάφορες αποφάσεις είναι αναγκασμένη να αποφασίσει ποιες δουλειές πρέπει να γίνουν και από ποιούς .

“Όλες οι οικονομικές επιλογές μπορούν να συνοψιστούν σε τέσσερα μεγάλα ερωτήματα.

- Ποια αγαθά και υπηρεσίες θα παραχθούν
- Πως θα παραχθούν
- Πως θα γίνει η διανομή των προϊόντων
- Πως μπορεί να αυξηθεί η ποσότητα των παραγομένων προϊόντων

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΡΧΗ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΞΙΩΜΑ

- Κάθε οικονομική ενέργεια ή δραστηριότητα του ανθρώπου πρέπει να αποσκοπεί στην επιδίωξη του μεγαλύτερου δυνατού αποτελέσματος με την μικρότερη δυνατή θυσία. (μέσα)

- Γενική Μορφή =
$$\frac{\text{Μεγιστοποίηση Αποτελέσματος}}{\text{Ελαχιστοποίηση Θυσίας}}$$

- Παραγωγός =
$$\frac{\uparrow \text{ της Παραγωγής}}{\downarrow \text{ Εργάτες}} \text{ ή } \frac{\uparrow \text{ Κέρδους}}{\downarrow \text{ Κεφάλαιο}}$$

- Καταναλωτής =
$$\frac{\text{Ικανοποίηση περισσότερων αναγκών}}{\text{Ελαχιστοποίηση Θυσίας (δαπάνη)}}$$

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΡΧΗ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΞΙΩΜΑ

1) Με δεδομένα μέσα επιδιώκεται το μεγαλύτερο δυνατό αποτέλεσμα (πρόβλημα μεγιστοποίησης).

Πρόβλημα Μεγιστοποίησης = $\frac{\text{Μεγιστοποίηση Αποτελέσματος}}{\text{Δεδομένα Μέσα}}$

Παραγωγός = $\frac{\text{Αύξηση Παραγωγής}}{\text{Ίδια μηχανήματα, Ίδιοι εργάτες}}$

Καταναλωτής = $\frac{\text{Ικανοποίηση περισσότερων αναγκών}}{\text{Δεδομένο Εισόδημα}}$

(Δεδομένα τα χρήματα το κράτος επιδιώκει να κατασκευάσει ή να επιδιορθώσει περισσότερα χιλιόμετρα δρόμων).

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΡΧΗ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΞΙΩΜΑ

2) Το δεδομένο αποτέλεσμα επιδιώκεται με τα λιγότερα μέσα θυσίες (πρόβλημα ελαχιστοποίησης).

Πρόβλημα ελαχιστοποίησης = $\frac{\text{Δεδομένο Αποτέλεσμα}}{\text{Ελαχιστοποίηση Θυσίας}}$

Παραγωγός = $\frac{\text{Παραγωγή Δεδομένη}}{\text{Λιγότερα μηχανήματα, εργάτες, πρώτες ύλες}}$

Καταναλωτής = $\frac{\text{Ικανοποίηση δεδομένων αναγκών}}{\text{Ελαχιστοποίηση Θυσίας (δαπάνης)}}$

- (κατασκευή δεδομένων χιλιομέτρων δρόμου με την μικρότερη δαπάνη χρημάτων)

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΥΚΛΩΜΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

- Έννοια και αιτίες Οικονομικού Προβλήματος
- Προοπτικές άμβλυνσης του οικονομικού προβλήματος
- Αντικείμενο οικονομικής επιστήμης
- Μικροοικονομία – Μακροοικονομία
- Έννοια και χαρακτηριστικά των Οικονομικών συστημάτων
- Έννοια Οικονομικής Αρχής
- Ερμηνεία του Οικονομικού Κυκλώματος